

член Європейського Союзу та НАТО, Польща підтримує євроінтеграційні та євроатлантичні процеси в Україні, і активно виступає за політику «відкритих дверей» для нових країн-членів. До того ж із початком повномасштабного вторгнення 24 лютого 2022 р. Московії в Україну Польща активно надає підтримку українським біженцям і є другим найбільшим постачальником зброї для України, поступаючись лише США [7].

Джерела та література

1. Білоус Н. О. Люблінська унія 1569 р.: історіографічні погляди та інтерпретації (до 440-річчя Люблінської унії). *Український історичний журнал*. 2010. № 1. С. 65–83.
2. Історія України-Руси. Т. 6 / М. С. Грушевський; редкол.: П. С. Сохань (голова) та ін. Київ: Наукова думка, 1991. 667 с.
3. Українська дипломатична енциклопедія. Т. 2 / редкол.: Л. В. Губерський (голова) та ін. Київ: Знання України, 2004. 797 с.
4. Україна в міжнародних відносинах. *Енциклопедичний словник-довідник. Випуск 4. Предметно-тематична частина: П–Я* / відп. ред. М. М. Варварцев. Київ: Ін-т історії України НАН України, 2013. С. 357.
5. Соляр І. Я. Ради послів рішення від 15 березня 1923 про Східну Галичину. URL: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=eiu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=TRN=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Rady_posliv
6. Головченко В. І., Тамм А. Є. Міжнародні відносини і зовнішня політика країн Центральної та Східної Європи (середина 40-х – середина 90-х рр. ХХ століття). Харків: ІСМБ «Харківський колегіум», 2001. С. 62–63.
7. Жарикова А. Україна торік стала третім імпортером зброї в світі, Росія – скорочує експорт – SIPR. *Економічна правда*. 13.03.2023. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/03/13/697981/>

Дроботюк Марина

*Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад
“Міжрегіональна Академія управління персоналом”»*

УКРАЇНА ТА ПОЛЬЩА: ДОСВІДИ СУСІДСТВА

Ключові слова: польсько-українські відносини, «українське питання», міжвоєнний період.
Keywords: Polish-Ukrainian relations, Ukrainian question, interwar period.

Україна та Польща – це дві країни, які мають спільний кордон та довгу історію співіснування. Зі збереженням культурної спадщини та взаємоповаги одне до одного вони змогли побудувати дружні та плідні відносини. Однак досвід сусідства між Україною та Польщею не завжди був легким та безпроблемним. Сьогодні важливо проаналізувати цей досвід і зробити висновки для майбутнього співробітництва між двома державами. Визначимо деякі віхи історії відносин між Україною та Польщею, проаналізуємо сучасний стан сусідства і розглянемо перспективи розвитку відносин між цими державами.

Сусідство між Україною та Польщею має довгу історію, яка охоплює багато віх. Основні з них можна визначити так:

– Середньовіччя – у цей період на території, яка зараз належить до України та Польщі, існували різні князівства, зокрема Київська Русь та Польське королівство. Із часом, наслідком війн та політичних змін, ці території стали окремими державами;

– Розділ Польщі – у XVIII ст. територія Польської держави була розділена між росією, Австрією та Пруссією. Частина території, на якій знаходилася Україна, була під владою росії;

– Перша Світова війна – Україна та Польща були захоплені німецькою й австро-угорською арміями, що призвело до руйнування інфраструктури та загибелі людей;

– міжвоєнний період – відновлення незалежності України та Польщі відбулось у 1918 р., проте ці держави зіткнулися з низкою політичних і територіальних конфліктів;

– Друга Світова війна – Україна і Польща зазнали значних втрат під час війни, що призвело до масового переселення населення та зміни меж між державами;

– незалежність України – після розпаду СРСР та здобуття Україною незалежності у 1991 році відбулося покращення відносин між цими державами, зокрема у сферах економіки, культури та науки.

На цьому тлі визначимо три постаті, які внесли суттєвий вплив на стосунки наших країн.

Август II Сигізмунд, король польський, великий князь литовський, володар і спадкоємець Русі (1548–1572), перший монарх Речі Посполитої. За його правління на території Польщі поширилась релігійна толерантність, що дало змогу отримати вільне служіння церквам різних конфесій. Територія максимально поширилась на землі, які можна віднести до сучасної України. Українські козаки брали участь у низці війн і прикордонних конфліктів із московським царством. На острові Мала Хортиця, що знаходиться в пониззі Дніпра на території України-Русі, було споруджено замок з метою зміцнити оборону південних кордонів Речі Посполитої від нападів татар і контролювати діяльність Запорізької Січі, яка в той час виступала незалежно від Речі Посполитої. Цей замок мав велике стратегічне значення і став символом відваги та боротьби за незалежність і свободу народу. Знаменним є те, що саме за його наказом підписано універсал про необхідність побудувати в урочищі Кременчук фортецю для охорони Придніпров'я.

Лех Бальцерович – польський політик, який здійснював значний вплив на розвиток відносин між Україною та Польщею. Під час свого перебування на посаді міністра фінансів (1989–1991) у Польщі Бальцерович увів реформи, спрямовані на перехід до ринкової економіки. Ці реформи, що стали відомі як «шокова терапія», допомогли Польщі швидко перейти до ринкової економіки та покращити свої економічні показники. Це стало прикладом для України, а також стимулювало співробітництво наших країн.

Бальцерович також брав безпосередню участь у розробці та прийнятті угоди між Україною й Польщею про співпрацю та дружні відносини в 1992 р., яка стала важливим кроком у зміцненні відносин між цими двома країнами. Він брав активну участь у роботі політичних та економічних форумів, Помаранчевій революції, що сприяло збільшенню контактів та зближенню між польськими та українськими владами.

Третьою постаттю відзначаємо Анджея Дуду як символ польської підтримки українського супротиву агресії з боку росії. Із його боку були висловлені сильні та рішучі заяви щодо підтримки суверенітету та територіальної цілісності України, а також підтримки української нації в боротьбі за свободу та незалежність.

Ще у квітні 2021 р., під час загострення конфлікту на Сході України, Анджеєм Дудою заявлено про готовність Польщі надавати військову допомогу Україні та висловив протест проти російської агресії. Він також зазначив, що Польща підтримує український народ у його боротьбі за свободу та незалежність і вважає неприпустимим будь-яке порушення територіальної цілісності України.

Анджей Дуда став одним з найвідоміших політиків світу, який публічно висловлює підтримку України в її боротьбі проти агресії з боку росії. Він символізує дружбу та партнерство між Польщею й Україною, а його підтримка є важливою опорою для українського народу в цей важкий час. Польща стала найбільшим помічником України у зброї, фінансовій підтримці, забезпеченні логістики та українських біженців прихистком.

Сучасний стан наших відносин є найбільш теплим за всю історію. І висловлена ідея до початку війни про утворення нового троїстого політично-військового союзу України, Польщі та Великої Британії за час війни набула максимального осмислення та перспективи на десятиліття.

Джерела та література

1. Кононьчук В. У пошуках української «доктрини Гедройця». *Політика України щодо Польщі. Погляд з Варшави. Українська призма*. Фонд імені Фрідріха Еберта. Листопад 2018. С. 6. URL: <https://prismua.org/wp-content/uploads/2019/01/14966.pdf>

2. Моцик О. Ф. Україна і Польща – стратегічні партнери. *Політика і час*. 2006. № 5. С. 4–9.

3. Моцик О. Ф. Розвиток українсько-польських відносин в умовах зовнішньої політики розширення Європейського Союзу. *Історико-політичні проблеми сучасного світу: зб. наук. ст. ЧНУ ім. Юрія Федьковича. Чернівці, 2013. Т. 25–26. С. 177–182.*

Слєпих Катерина

*Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад
“Міжрегіональна Академія управління персоналом”»*

ЗМІНА ПАРАДИГМИ ВІДНОСИН УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩИ В ХХ – НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ.

Ключові слова: Україна, Польща, українсько-польські відносини.

Keywords: Ukraine, Poland, Ukrainian-Polish relations.

Українсько-польські відносини характеризуються доволі змінною принциповістю. І тоді, і сьогодні вони переживають не одні випробування на міцність. Початок українсько-польських взаємозв'язків тягнеться в сиву давнину. Протистояння змінювалися сусідськими відносинами, а примирення – новими викликами для обох держав.